

Szkółka

miedzielnia

Módl się i pracuj, a będziesz szczęśliwym.

Leszno. — *W Niedzielę Zielonych świątek, dnia 19. Maja 1839.*

Religia.

Nauka

o Sakramencie bierzmowania.

Bierzmowanie, iest Sakrament, który nam daie Ducha świętego i czyni nas doskonałymi Chrześcianami. Ten Sakrament, od Chrystusa Pana postanowiony, daiać nam Ducha świętego, daie nam tę samą łaskę, którą Apostołowie odebrali w dzień Zielonych świątek; bo Duch najświętszy tak mieszka w Chrześcianinie bierzmowanym, iak mieszkał w Świętych Apostołach, i daie mu odwagę i męztwo do wyznawania wiary Jezusa Chrystusa, tak iak dawał też odwagę i męztwo Świętym Apostołom. — Dla lepszego rozumienia wyjaśniam to w przykładzie: Gdyby Chrześcianin bierzmowany znajdował się wśród niewiernych, którzyby mu śmiercią odgrażali, jeżeliby się nie chciał wyrzec wiary, ten Sakrament dałby mu odwagę i męztwo, iżby się nie obawiał tych pogroźek i wytrwał w wierze świętę. Sam tylko Biskup ma moc bierzmowania. Udzielając zaś ten Sakrament, wyciąga najprzód ręce na tych, którzy mają być bierzmowani, wzywając Ducha świętego, aby na nich zstąpił z swemi darami. Podczas tęg modlitwy, powinni ci, którzy mają

być bierzmowani, otwierać serce swoje Duchowi świętemu przez akty wiary i pragnienie przyjąć Go. Do bierzmowania używa się święte chryzma, to iest: oliwa z balsamem zmieszana, które Biskup poświęcił w wielki czwartek. Oliwa znaczy obfitość łaski Ducha świętego, która się rozchodzi i rozlewa po duszy człowieka, a iako balsam goi rany i od zgnilizny strzeże, tak łaska bierzmowania strzeże człowieka od zarazy występków i wiarę iego doskonałą czyni, przyozdabiając ją wonnością dobrych uczynków. Tém więc świętém chryzmem namaszczaiać Biskup przystępuiających do bierzmowania na czoło, czyniać znak krzyża świętego, daie im przez to poznać, iż powinni czynić otwarte wyznanie wiary świętę przed niewiernymi; nie wstydzic się krzyża Jezusa Chrystusa, ani się obawiać wyznawać imienia Iego. Dla tego zaś Biskup daie policzek bierzmowanemu, aby pamiętał, że trzeba być gotowym na znoszenie wszelkich zniewag i mąk dla wiary świętę.

Lubo zaś ten Sakrament nie iest tak potrzebny do zbawienia, iak chrzest święty, każdy iednak Chrześcianin powinien się o to starać, aby był bierzmowanym; czemu? bo przez chrzest, niby dzieci rodzimy się na życie duchowne; przez bierzmowanie zaś, staiemy się w tém ży-

ciu dojrzałymi i doskonałymi ludźmi. Nie tylko więc w czasie prześladowania Kościoła, gdzie każdy obowiązany jest przyjąć ten Sakrament pod grzechem śmiertelnym; ale nawet w czasie pokoju powinniśmy się starać o jego przyjęcie, gdyż prawdziwi Chrześcianie zawsze mają do ponoszenia pewny rodzaj prześladowania: wszakże czart ich kusi, ciało radzi uciechy, a świat, ile może, naciera na nas, abyśmy według jego zdań życie prowadzili. Ktoby więc, będąc w bliskości, gdzie ten Sakrament udzielany bywa, albo z niedbalstwa, albo z pogardy, nie przyjął go, grzeszyłby; a i ten popełniłby świętokradztwo, ktoby się ważył dwa razy ten Sakrament przyjmować: bo ten Sakrament sprawuje na duszy znak nigdy niezmazany, i dla tego powtarzanym być nie może. Lubo dawniej ten Sakrament i dzieciom zaraz po chrzcie świętym był dawany, lepiej jednak nie przyjmować go przedzty, aż w doskonałym wieku, dla większego pożytku, gdy człowiek do rozumu przyjdzie.

Kto się chce bierzmować, powinien umieć najprzód tajemnice wiary świętej; powinien znać ją, gdyż bierzmowany, kiedy tego potrzeba, powinien wyznawać publicznie wiarę świętą; a iakże potrafiłby wyznawać wiarę, gdyby nie znał najprzedniejszych jej tajemnic? Oprócz tego bierzmujący się ma powtórzyć wyznanie wiary, które na chrzcie świętym chrześni uczynili jego imieniem. Powinien wprzód oczyścić sumienie swoje przez Sakrament pokuty, to jest spowiedź, a to dla tego, bo ten Sakrament daje Ducha świętego i wlewa łaskę boską, która w żaden sposób z grzechem ciężkim, śmiertelnym, razem w duszy człowieka mieścić się nie może. Jeżeliby zaś kto nie mógł żadną miarą przed bierzmowa-

niem dostać spowiedzi, a poczuwałby się do grzechów, i niemiał nadziei być potem kiedy bierzmowanym, niechay wzbudzi żal serdeczny, doskonały, za swoje grzechy, i uczyni mocne postanowienie w pierwszym zaraz czasie po bierzmowaniu udać się do spowiedzi, i wtedy niech przyjmie Sakrament bierzmowania. Z bierzmowania idzie też takie powinowactwo, iak ze chrztu świętego, i jest przeszkodą do małżeństwa, tak, że ten, który do bierzmowania trzyma, nie może w małżeństwo poiąć ani téy osoby, którą trzymał, ani iéy rodziców, dla tego lepiej jest, kiedy mężczyzna mężczyznę, a niewiasta niewiastę trzyma. Po bierzmowaniu zaś, najprzód potrzeba Panu Bogu dziękować za odebrane łaski, często ie sobie na pamięć przywozić i wzywać Ducha świętego, aby w sercu naszym raczył nazawsze mieszkać, i nie trzeba odchodzić przedzty z kościoła, aż po odebraniu błogosławieństwa od Biskupa.

Rozmaitości.

Na ogorzeliżnę od słońca.

Wiele jest skóry, której się bardzo łatwo czepia ogorzeliżna, i bywa twarz czerwona, albo żółta. W takim przypadku można używać następującego sposobu, dla odzyskania dawnéy cery:

Wziąć półkwarty mleka, wycisnąć w nie sok z cytryny, niech to zakipi, potem precedzić, do serwatki dodać nieco dobrego spirytusu winnego, i tém twarz umywać. Lub: co wieczór roznieść łyżkę stołową poziomek, i tém nacierać twarz zrana przed umyciem się.

Miód czyścić i rafinować.

Część miodu rozpuszcza się w dwóch częściach wody; przydać się do tego kilka białek z iay, gotuje się nad dobrym ogniem, zdeymuje się piana i szumowiny cedzą się w czyste naczynie; potem zwolna paruje.

Masło aby niegorzkniało.

Kto chce masło długo utrzymać, aby dobrém było, niech naczynie, w którém się ma złożyć, popłucze mocno kipiącym octem, który ma czas nieiaki w niem pozostać. Masło zachowa smak należny, a co większa, staie się lepszym.

O przechowaniu iay.

Pewny chemik wynalazł sposób przechowania iay, że będą lat kilka świeżemi. Kładą się iaya w butle, nalewają wodą wapienną, i tak się szczelnie zatykają, aby powietrze w środek nie dostało się.

Ogółowe przypomnienia gospodar- skie na miesiąc Czerwiec.

Rólnictwo. Przed pierwszą połowę tego miesiąca ukończyć siew małego ięczmienia. Wielu gospodarzy uważa, iż najpewnięj obradza siany między ósmym a piętnastym; lubo często i wcześniej dobry plon wydaie. Bronowanie, gdy już wyrosnie na kilka cali, wiele się przyczynia do wygubienia chwastu, mianowicie łopuchy. W razie potrzeby, w pierwszych dniach można jeszcze len zasiał. Wcześnięj siany, należy teraz opielać. Jeżeli się nie mogło dotąd siać prosa, można to skutecznie w pierwszych dniach; rannięjsze opielać. Siał tatarkę. Obradlać kartofle wcześnie; bronować

późne. Trzymając bydło na stajni, siać mieszanke z wyki, owsa, tataraki, na zastąpienie koniczyny po drugim ięcy pokosie. W gospodarstwie ugorowem podorywać ugor i wywozić nawóz. W gospodarstwie bezugorowem podorywać koniczyska, wyczyska, z których wyka była zebrana na paszę zieloną. Rosadę kapusty i buraków, opielać i obsypywać. Rolę pod rzep' zimowy doprawiać.

Łąki. Rozpoczyna się zbiór siana, mianowicie na łąkach trzy- lub dwukosnych.

Gospodarstwo domowe. Co do paszenia inwentarza, zachować prawidła, na miesiąc May wskazane. Jeżeli są upały, a miejsce po temu, często bydło pławić; jeżeli nie ma miejsca, na podwórzu wodą obmywać, a mianowicie czystą wodą poić. W tym miesiącu często bywa czas dżdżysty; dawać przeto bacznie, by owce nie były pasane po nizinach, lub miejscach zaszlamowanych wodą. Iagnięta późne karmić w domu; ku końcowi miesiąca strzydz. Cieleta odsadzone, starannie karmić; późnych nie puszczać jeszcze na pastwisko, ale w domu karmić suchą paszą; zresztą zwolna je przyzwyczajać do paszy zielonej; nagle bowiem przeyscie mocno im szkodzi. Woły robocze mogą być karmione paszą zieloną; najlepięj w oborze koniczyną, wyką i t. p. Trzoda chlewna, iak w poprzednim miesiącu. Jeżeli są upały, rano ją wypędzać w pole, a wcześniej przed południem przypędzać do domu, a po południu późno w pole, i na sam wieczór wracać. Jeżeli tylko można, pławić ją i czystą wodą poić; ale jednakże nie wtenczas, gdy się mocno zagrzeie, np. biegnąc na południe do domu. Jeżeli się pasie w miejscach niskich, bagnistych, gdzie wiele się znay-

duie różnych owadów, dać każdéy sztuce nieco antymonii (antimonium crudum).

Sady. Kończyć roboty, które się pozostały z miesiąca Maia. Wypłeniać wróble, gniazda gąsienic po drzewach, ku wieczorowi zwłaszcza i przed wschodem słońca, lub krótko przed nadchodzącym grzmiotem. W czasie suszy podlewać raz w tydzień drzewka owocowe, świeżo przesadzone, a czasami gałązki ich skrapiać wodą wieczorem. Drzewa przesadzone i okulizowane, przeglądać co tydzień, oczyszczać je z wilków i zielska, popuścić przewiąseł u drzewek szczepionych i kopulowanych; gałązki zaś wyrosłe po kopulizacyi, przymocować do kołków obok ubitych, aby ich wiatry nie połamały.

Ogrody warzywne. Rannéy kapusty, w przeszłym miesiącu posadzonéy, i wyrosłych łodyg kartoflanych, nie zaniedbywać okopać. Wybuiące nasienne krzaki przymocować do kołków, aby ich wiatr nie wylał. Przerzedzać marchew, pietruszkę i inne korzeniowe rośliny. Jeszcze raz zasiewać bób. W końcu tego miesiąca można zasiewać rzepę tel-tówkę i zimową. W końcu tego miesiąca i w następnym, składać zwyczajnie

motyle w kapustnikach swe iaia spodem liści kapuścianych; chcąc więc z małym staraniem zabezpieczyć kapustę od gąsienic, łowić motyle, przeglądać liście kapusty, odbierać spodnie liście, na których łatwo dające się spostrzedz liczne gniazda gąsienic obierać i palić. Rośliny świeżo przesadzone podlewać. Chcąc mieć wielkie dynie, nie zaniedbywać często ich podlewać.

Pszczoly. Lubo pszczoły mają już dosyć pokarmu, to przecież w dni dżdżyste nieco dawać im go należy. Wielkie mieć baczenie na roienie. Pszczelnik utrzymywać czysto, mianowicie obmieniać paieczynę, gdyż się na niéy pszczoły wieszają i giną. Podczas upałów osłaniać go, gdyż gorąco zbyteczne szkodzi pszczolom.

Rozmaite domowe zatrudnienia. Wszelkie roboty z gliny, w zeszłym miesiącu rozpoczęte, teraz dokończyć; też samo dachy i pomnieysze poprawki. Porobić powrzasa. Składy na siano i zasieki w stodołach wyczyszczać; słomę zbutwiałą na gnóy obrócić, stodoły codziennie przewietrzać. Wszystko, co służy do żniwa, powyporządkować.

Doniesienie dla JJ. XX. Plebanów.

Gdy Prześwietny Konsystorz Arcybiskupi dozwolił, dla braku funduszków, znieść w Święciechowie, pod Lesznem, kościół Świętego Wawrzyńca i sprzęty w nim będące sprzedać, uwiadamy JJ. XX. Plebanów, iż w kościele wspomnianym znajdują się dwa zupełnie dobre ołtarze drewniane; jeden z obrazem Świętego Benona, drugi Świętęy Apollonii. Mający zamiar kupić je, zgłosić się mogą każdego czasu do Rady kościelnej w Święciechowie.

Nr. 2gi (roku szóstego) **Przyjaciela ludu** zawiera następujące artykuły:

Morskie oko, (dokończenie, z obrazkiem). Słów kilka o życiu domowém Zygmunta Augusta, i o zgonie tego monarchy (z obrazkiem). Targowa przygoda Bartosza, (dokończenie). Chelmo w siedemnastym wieku (z obrazkiem). Motyl i strumyk. (Improwizacya.)